Ilmastoriskien hallinta ihmisten ja hyvinvoinnin suojelemiseksi

MmV 21.5.2024, E28/2024 vp

Kirsi Mäkinen, maa- ja metsätalousministeriö

Taustaa

- 1,5C asteen lämpeneminen jo toteutunut (ainakin hetkellisesti), Eurooppa lämpenee nopeimmin maanosista
- Ensimmäinen eurooppalainen ilmastoriskiarvio (EUCRA) osoittaa riskien kehittyvän politiikkatoimia nopeammin
- Ensimmäinen eurooppalaisen ilmastolain nojalla laadittu arvio sopeutumisen etenemisestä osoittaa toimeenpanon olevan epätasaista ja vajavaista (sekä EU:n että jäsenmaiden tasolla)
- Tarve lisätä näkyvyyttä ja korostaa riskienhallintatoimien kiireellisyyttä, ”lisäboostia” EU:n sopeutumisstrategian toimeenpanolle

Keskeisiä näkökohtia

- Tilannekuva EU:n sopeutumistyöstä ja valmiudesta vastata muuttuviin haasteisiin
- Maantieteellinen fokus Euroopassa
- Uutena näkökulmana riskien omistajuus ja sen jaettu luonne EU:n ja jäsenmaiden välillä → aiempaa tarkempi fokus toimijuuteen ja vastuisiin
- Sisällöt ja kunnianhimo sovitettu nykyisen komission kauden loppuvaiheeseen – toimet keskittyvät parantamaan päätöksentekoa ja työkaluja

1. **Introduction**: explains why urgent action is needed and how it builds on existing processes

2. **Analysis/climate science**: Provides a condensed selection of the evidence and the uncertainties.

3. **Solutions space (provides key horizontal actions)**
3.1. Improved governance
3.2. Tools for empowering risk owners
3.3. Harnessing structural policies
3.4. Right preconditions for financing climate resilience

4. **Key actions in in main impact clusters**
4.1.Natural ecosystems
4.2. Water
4.3.Health
4.4.Food
4.5.Infrastructure
4.6.Economy

5. **Next steps**

European Commission

Poikkileikkaavat toimet

Hallinnon kehittäminen

- Riskien omistajuus
- Koordinaatio ja prosessit
- Synergiat EU-ohjauksessa

Työkalut

- Ilmastotieto ja -skenaariot
- Mallinnustyökalut ja mittarit
- Ohjeet ja osaamisen kehittäminen
- Disinformaation torjunta

Rakennepolitiikka

- Alueidenkäytön suunnittelu
- Kriittisen infrastruktuurin suunnittelu ja ylläpito (mm. CER, osarahoitetut investoinnit)
- EU-solidaarisuusmekanismit (mm. UCPM, solidaarisuusrahasto)

Rahoituksen edellytykset

- EU-rahoituksen ilmastonkestävyys (post-2027 DNSH)
- Julkiset hankinnat
- Yksityisen rahoituksen mobilisointi

Sektoritoimet

Luonnon ekosysteemit, ml.

- Metsät ja meret
- Ilmastonkestävät maisemat (*landscapes*)

Ruoka ml. kalastus

Vesi

Infrastruktuuri ja rakennettu ympäristö, ml.

- Standardit
- Liikenne ja energia

Terveys, ml.

- Työterveys
- Huoltovarmuus

Talous, ml.

- Julkisen talouden ilmastonkestävyys
- Rahoitusmarkkinat

Keskeisiä näkökohtia Suomen kannassa

- Ilmastonmuutos etenee nopeasti ja sillä on laaja-alaisia vaikutuksia – riskeihin varautumista vahvistettava ja yhteiskunnan toimivuus turvattava myös riskien lisääntyessä
- Ilmastonmuutoksen vaikutukset koetaan paikallisesti - toimivaltakysymykset ja jäsenvaltioiden erityispiirteet huomioitava EU-tason toimien valmistelussa ja käytännön toimeenpanossa
- Tieto- ja osaamispohjaa kehitettävä laaja-alaisesti (julkinen & yksityinen, eri hallinnon tasot) ja toimenpiteiden suunnittelussa hyödynnettävä parasta käytettävissä olevaa tieteellistä tietoa

Käsittely EU-tasolla

- Neuvoston ympäristötyöryhmä 18.3., 12.4.
- Parlamentin ympäristövaliokunnan keskustelu 19.3.
- Ympäristöneuvosto 25.3.
- Keskustelut neuvoston muissa työryhmissä (mm. PROCIV-CER, FICO)
- Neuvoston päätelmien valmistelu kesäkuun ympäristöneuvostoon, osana 8. EAP väliarviointia koskevia päätelmiä
- Ympäristöneuvosto 17.6., periaatekeskustelu
- Vaikutukset seuraavan komission työohjelmaan

Kiitos!

Luonnonvaraneuvos Kirsi Mäkinen, maa- ja metsätalousministeriö
kirsi.makinen@gov.fi, p. 0295 162 104